

Etelä-Pohjanmaan venesatamat, lentoasemat ja -paikat

Etelä-Pohjanmaan liitto, 2015

ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO

Etelä-Pohjanmaan venesatamat, lentoasemat ja -paikat

Julkaisu B:74

ISBN 978-951-766-279-6 (nide)

ISBN 978-951-766-280-2 (verkkojulkaisu)

ISSN 1239-0607

Julkaisuvuosi 2015

www.eplitto.fi

SISÄLTÖ

1. Johdanto	1
2. Etelä-Pohjanmaan venesatamat	2
2.1 Yleistä satamista	2
2.2 Evijärven ja Lappajärven satamat	5
2.3 Kuortaneenjärven ja Ähtärinjärven satamat	17
2.4 Yhteenvedo satamista	26
3. Lentoasemat ja lentopaikat	27
3.1 Yleistä lentoasemista ja -paikoista	27
3.2 Etelä-Pohjanmaan lentoasemat ja -paikat	28
3.2.1 Seinäjoen lentoasema, Ilmajoki	30
3.2.2 Kauhavan lentoasema/lentopaikka	30
3.2.3. Alavuden lentopaikka	30
3.2.4. Ilvesjoen kevytlentopaikka, Jalasjärvi	31
3.2.6. Menkijärven lentopaikka, Alajärvi	31
3.2.6. Ähtärin kevytlentopaikka	32
3.3 Lentotoiminnan tulevaisuuden arviointia	32

1. Johdanto

Etelä-Pohjanmaan liitto on käynnistänyt maakuntahallituksen päätöksellä 18.2.2013 vaihemaakuntakaava II:n laadinnan, joka keskittyy Etelä-Pohjanmaan kaupallisiin palveluihin, liikenteeseen ja keskustatoimintojen alueiden päivitykseen. Venesatamat sisältyvät kaavan liikenneteemaan ja tämän selvityksen tarkoituksena on toimia pohjana vaihemaakuntakaavan kaavaratkaisuille venesatamien osalta.

Tämän selvityksen tavoitteena on selvittää vuonna 2005 vahvistettuun Etelä-Pohjanmaan kokonaismaakuntakaavaan merkittyjen venesatamien ja lentoasemien ja -paikkojen nykytilaa. Maakuntakaavaan on merkitty 18 venesatamaa, jotka sijaitsevat Evijärvellä, Kuortaneenjärvellä, Lappajärvellä ja Ähtärinjärvellä. Järvet ovat matkailun ja lomatuksen keskittymiä ja Etelä-Pohjanmaan merkittävimmät järvet. Lentoasemista nykyiseen maakuntakaavaan on merkitty Seinäjoen ja Kauhavan lentoasemat sekä Kauhajoen, Alavuden ja Alajärven Menkijärven lentopaikat. Lentoliikenne on ollut viime vuosina voimakkaassa murroksessa, joka on heijastunut myös Etelä-Pohjanmaan lentoasemien toimintaan.

Selvitys on laadittu Etelä-Pohjanmaan liiton omana työnä, ja sen laatimiseen ovat osallistuneet maakuntasuunnittelija Jaakko Heikkilä, maakuntasuunnittelija Timo Lakso, sekä harjoittelijat Sini Mäkeläinen ja Elina Nieminen. Selvityksen laadinnasta on vastannut suunnittelujohtaja Antti Saartenoja.

2. Etelä-Pohjanmaan venesatamat

2.1 Yleistä satamista

Tällä hetkellä lainvoimaisen maakuntakaava 2005:n kaavamerkintä venesatamista antaa väljän suunnittelukehysten satamatoiminnan kehittämiseksi:

”Merkinnän kuvaus: Merkinnällä osoitetaan veneretkeilyä palvelevan sataman sijainti. Satamapaikat sijaitsevat Evi-järvellä, Kuortanejärvellä, Lappajärvellä ja Ähtärinjärvellä. Lisäksi on olemassa jokivenesatamia, joita ei ole esitetty kaava- eikä liitekartalla ja jotka palvelevat esim. matkailua ja virkistystä.”

Maakuntakaavaan sisältyvien satamien laatua ei ole tarkemmin yksilöity kaavaselostuksessa. Merenkululaitos on luokitellut vuonna 2008 venesatamat seuraavasti:¹

1. Kotisatama

Satama, jossa veneet pääasiallisesti säilytetään veneilykauden aikana ja jossa veneen omistaja joko omistaa tai hallitsee venepaikan. Satamat ovat yleensä kunnallisia, kaupallisia tai veneseurojen ylläpitämiä satamia.

2. Käyntisatama

¹ Merenkululaitos (2008). Venesatamien luokitus. Merenkululaitoksen julkaisuja 1/2008.

Satama, jossa veneretken tai matkapurjehduksen aikana voi käydä kaupassa, asioimassa, lepäämässä, yöpymässä tai veneen huollossa. Käyntisatamat voidaan jakaa neljään eri alaluokkaan:

- *Vierassatama*

Palveluvarustukseltaan monipuolinen ja korkeatasoinen matkaveneilyä palveleva satama, jossa on vähintään kymmenen vakituista vieraspaikkaa. Sen varustukseen kuuluu ainakin elintarvikkeiden myyntipiste, veneille tarkoitettu polttoainejakelu, juomavesi, talousjätehuolto, käymälä, peseytymistilat (suihku tai sauna) ja hätäpuhelin.

- *Palvelusatama*

Pääasiassa elintarvike-, polttoaine- tai vesitäydennyksiin tarkoitettu satama. Satamassa voi olla yöpymiseen tarkoitettuja vieraspaikkoja.

- *Vieraslaituri*

Kyläsataman tai pääasiassa kalastusta tai matkustaja- tai yhteysliikennettä palvelevan piensataman yhteydessä oleva vierasveneille varattu laituri tai laiturin osa. Voidaan käyttää sataman luonteen mukaan. Satamassa voi olla yöpymiseen tarkoitettuja vieraspaikkoja.

- *Retkisaroma*

Pääasiassa virkistystarkoituksiin varattu tai yleiseen käyttöön otettu satama luonnonvaraisella alueella. Satama soveltuu joko yöpymiseen tai vain päiväsaikaan tapahtuvaan virkistäytymiseen. Satama voi olla luonnonvaraisessa tilassa tai rakennettu. Luonnonsatamalla tarkoitetaan satamaa, jota käytetään puhtaasti jokamiehenoikeuden perusteella.

Edellä mainittujen lisäksi luokitellaan vielä turvasatamat, josta voidaan hakea suojaa tai saada ensiapua tai korjaus-apua. Venesatamien luokituksesta vastaa Suomen purjehdus- ja veneily ry:n alainen Venesatamakomitea². Tässä selvityksessä arvioidaan Etelä-Pohjanmaan satamia viitteellisesti suhteessa luokitukseen. Tarkasteltavat maakunta-kaan satamat voidaan laskea kuuluvaksi joko koti- tai käyntisatamaksi.

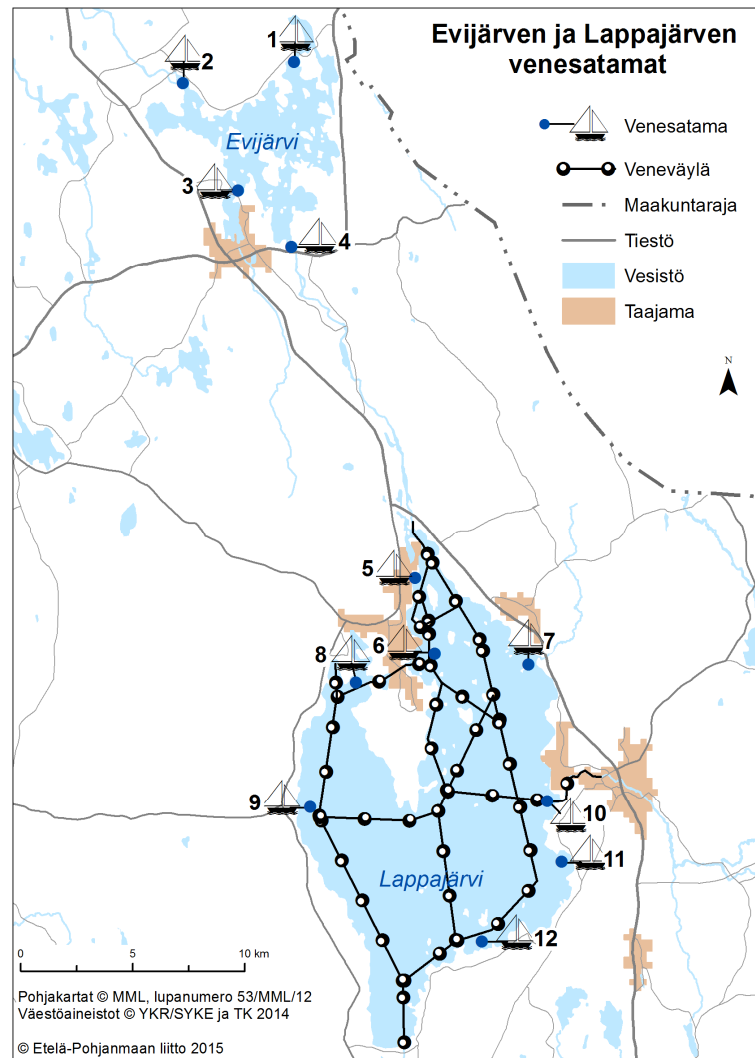
Maakuntakaavan satamat kierrettiin, kuvattiin ja muistiinpanot tehtiin heinäkuussa 2013. Aineistoa täydennettiin kesäkuussa 2014. Havainnoitavia asioita olivat:

- Sijainti
 - sataman sijainti vesistössä, sataman sijainti suhteessa liikenneverkkoon ja yhdyskuntarakenteeseen.
- Satamarakenteiden kunto
 - valmistusmateriaali, yleinen arvio rakenteiden kunnosta.
- Satamassa olevien veneiden määrä
 - käyntihetkellä satamassa olleet veneet, jonka perusteella on arvioitu sataman merkittävyyttä veneilyn kannalta.
- Sataman palvelut ja varustus
 - veneenlaskupaikka, ravintola- kahvilapalvelut, kalastusta palvelevat toiminnot, pelastuslaitoksen toiminnot.

Ominaisuuksien perusteella on määritelty satamien luokitus ja nykykunto sillä tarkkuudella, että niiden seudullista merkittävyyttä on voitu arvioida. Etelä-Pohjanmaa on Suomen vähäjärvisin maakunta, eikä sillä ole omaa rannikkoa. Tästä syystä alueen satamat tulee suhteuttaa tähän viitekehykseen. Tällöin suhteellisen pieneltäkin vaikuttavalla satamalla voi olla suuri merkitys maakunnan veneilyn ja virkistyskäytön suhteen.

² <http://www.spv.fi/satamat>

2.2 Evijärven ja Lappajärven satamat

Kuva 1. Evijärven ja Lappajärven venesatamat. (Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2005)

Taulukko 1. Evijärven ja Lappajärven venesatamat. (Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2005)

Numero	Sataman nimi	Järvi	Kunta
1	Ina	Evijärvi	Evijärvi
2	Kaarenhaara	Evijärvi	Evijärvi
3	Sillankorva	Evijärvi	Evijärvi
4	Jokisilta	Evijärvi	Evijärvi
5	Nykälänniemi	Lappajärvi	Lappajärvi
6	Sairaalan- / Vanhalanranta	Lappajärvi	Lappajärvi
7	Vieresniemi	Lappajärvi	Vimpeli
8	Kärnä	Lappajärvi	Lappajärvi
9	Karvala	Lappajärvi	Lappajärvi
10	Vimpeli	Lappajärvi	Vimpeli
11	Katajalahti	Lappajärvi	Vimpeli
12	Haukkala	Lappajärvi	Alajärvi

Evijärvi ja Lappajärvi sijoittuvat Järvi-Pohjanmaan seutukuntaan Etelä-Pohjanmaan maakunnan pohjoisosiin. Molemmat järvet kuuluvat Ähtävänjoen vesistöön. Lappajärvi on maakunnan suurin järvi, pinta-alaltaan yhteensä 145,5 km². Lappajärvi on suomen 33. suurin järvi. Järvi on syntynyt meteorikraateriin. Evijärvi on pinta-alaltaan 27,1 km². Järvi on kuuluisa saarisuudestaan. Evijärvi on myös hyvin matala, keskisyvyys on vain 1,15 metriä.³

³ www.jarviwiki.fi

1. Ina (Evijärvi)

Satama sijaitsee Inan saarella, mantereelle vievän sillan kupeessa. Etäisyys kantatielle 63 on noin kaksi kilometriä ja Evijärven keskustaan noin 18 kilometriä. Satamassa on yksinkertainen laiturirakennelma. Satamassa ei ollut kuvaushetkellä veneitä. Ranta on rehevöitynyt ja epäsiisti, alueella on grillikota. Yleiskunto on kuitenkin tyydyttävä. Satama on vähäisessä käytössä ja sillä on lähinnä paikallista merkitystä. Satama voidaan luokitella merenkululaitoksen luokituksen mukaisesti vieraslaituriksi.

Kuva 2. Inan satama.

2. Kaarenhaara (Evijärvi)

Kaarenhaaran satama sijaitsee Evijärven luoteisosassa noin kaksi kilometriä kantatieltä 63. Evijärven keskustasta on matkaa noin 10 kilometriä. Kaarenhaara on luonnonsatama ilman rakenteita, lukuun ottamatta yhtä laituria. Satamassa ei ole muita rakenteita. Kuvaushetkellä rannalla oli alle 10 venettä. Viitoitus oli huono ja sataman löytäminen vaikeaa. Merenkululaitoksen luokituksen mukaan satama vastaa lähinnä retkisatamaa.

Kuva 3. Kaarenhaaran satama.

3. Sillankorva (Evijärvi)

Sillankorvan satama sijaitsee Evijärven keskustaajamassa, Sillankorvan leirintäalueen yhteydessä. Satamassa on useita venelaitureita ja runsaasti veneitä. Leirintäalueen palvelut, kuten kahvio, ovat sataman käytössä. Sataman yleiskunto on hyvä ja sillä on selvästi laajempaa seudullista merkitystä. Merenkulkulaitoksen luokituksen mukaan Sillankorva voidaan luokitella kotisatamaksi.

Kuva 4. Sillankorvan satama ja leirintäalue.

4. Jokisilta (Evijärvi)

Jokisillan satama on veneenlaskupaikka lähellä Evijärven taajamaa kantatien 63 välittömässä läheisyydessä. Alueella ei ole laituria tai poijuja. Satama muodostuu kahdesta veneenlaskupaikasta, joiden etuna on hyvä saavutettavuus päätieltä. Sataman yleiskunto on välttävä. Satamalla on paikallista merkitystä. Merenkululaitoksen luokituksen mukaan satama voidaan määritellä korkeintaan retkisatamaksi.

Kuva 5. Jokisillan satama.

5. Nykälänniemi (Lappajärvi)

Nykälänniemen satama sijaitsee Lappajärven pohjoisosassa noin viisi kilometriä kuntakeskuksesta pohjoiseen. Satama on hyvin saavutettavissa tieltä 711. Satama sijaitsee Kivitipun kylpylän yhteydessä, joka mahdollistaa mm. kylpylän tarjoamien ravintolapalvelujen käytön. Kesäaikaan satamasta liikennöi järviristeilyjä tarjoava Veannetar-alus. Sataman rakenteet ovat yksinkertaiset koostuen pelkistetystä betonisesta rantavallista ja betonisillasta. Satama-alueella on myös veneenlaskupaikka. Kuvaushetkellä satamassa ei ollut veneitä. Sataman yleiskunto on tyydyttävä. Merenkululaitoksen määritelmän mukaan satama vastaa lähinnä vieraslaituria.

Kuva 6. Nykälänniemen satama.

6. Vanhalanranta (Lappajärvi)

Vanhalanrannan satama sijaitsee keskeisellä paikalla Lappajärven kuntakeskuksen läheisyydessä. Satama on yleiskunniltaan hyvä. Satamassa on aktiivisessa käytössä ja siellä oli kuvaushetkellä paljon veneitä. Pelastuslaitos käyttää satamaa. Alueella on kolme puurakenteista laituria. Merenkululaitoksen luokituksen mukaan satama voidaan luokitella kotisatamaksi.

Kuva 7. Vanhalanranta.

7. Vierasniemi (Lappajärvi)

Vierasniemen satama sijaitsee Lappajärven Itäkylässä. Satama on luonnonsatama, jossa ei ole laituria. Kuvaushetkellä paikalla ei ollut veneitä. Merenkululaitoksen luokituksen mukaan satama voidaan luokitella enintään retkisatamaksi.

Kuva 8. Vierasniemi.

8. Kärnä (Lappajärvi)

Kärnäns satama sijaitsee Lappajärven suurimman saaren, Kärnänsaaren ja mantereen välisessä salmessa, Kärnänsaaren pohjoispäässä. Satama on vaatimaton ja sen puiset laiturirakenteet ovat pitkälle lahonneet. Satamassa on veneenlaskupaikka. Kuvaushetkellä satamassa ei ollut veneitä. Sataman yleiskunto on tyydyttävä. Satamalla on lähinnä paikallista merkitystä. Merenkululaitoksen luokituksen mukaan Kärnä voidaan luokitella enintään retkisatamaksi.

Kuva 9. Kärnäns satama.

9. Karvala (Lappajärvi)

Karvalan satama sijaitsee Lappajärven länsirannalla, Karvalan kylässä. Yhteys tieltä 711 satamaan on hyvä. Satamarakenteet koostuvat rannan suuntaisesta betonilaiturista ja grillikatoksesta. Sataman yleiskunto on hyvä. Kuvaushetkellä satamassa oli yksi vene. Merenkululaitoksen luokituksen mukaan Karvala voidaan arvioida retkisatamaksi.

Kuva 10. Karvalan satama.

10. Vimpeli (Lappajärvi)

Vimpelin satama sijaitsee Lappajärven itärannalla, Vimpelin kuntakeskuksen läheisyydessä. Satamarakenteet koostuvat lahonneesta rannan suuntaisesta puulaiturista. Alueella on veneenlaskupaikka. Kuvaushetkellä satamassa ei ollut veneitä. Alueella on veneenlaskupaikka. Sataman yleiskunto on välttävä. Merenkululaitoksen luokituksen mukaan Vimpeli voidaan luokitella retkisatamaksi.

Kuva 11. Vimpelin satama.

11. Katajalahti (Lappajärvi)

Katajalahden satama sijaitsee noin kuusi kilometriä Vimpelin kuntakeskuksesta etelään Pokelan kylässä, Pokelantien välittömässä läheisyydessä. Satama on kunnoltaan hyvä. Sataman rakenteet muodostuvat pitkästä rannan suuntaisesta puulaiturista ja maa-aineksesta tehdyistä aallonmurtajista, joita käytetään myös laitureina. Laiturissa on paljon veneitä, mm. pelastuslaitoksen vene ja kaksi kalastusproomua. Alueella on veneenlaskupaikka, grillikatos ja lintutorni. Satamassa on myös vuonna 2003 valmistunut EU-rahoitteinen kalankäsittelylaitos. Satamaa kutsutaan myös kalasatamaksi. Satama voidaan luokitella kotisatamaksi.

Kuva 12. Katajalahden satama.

12. Haukkala (Lappajärvi)

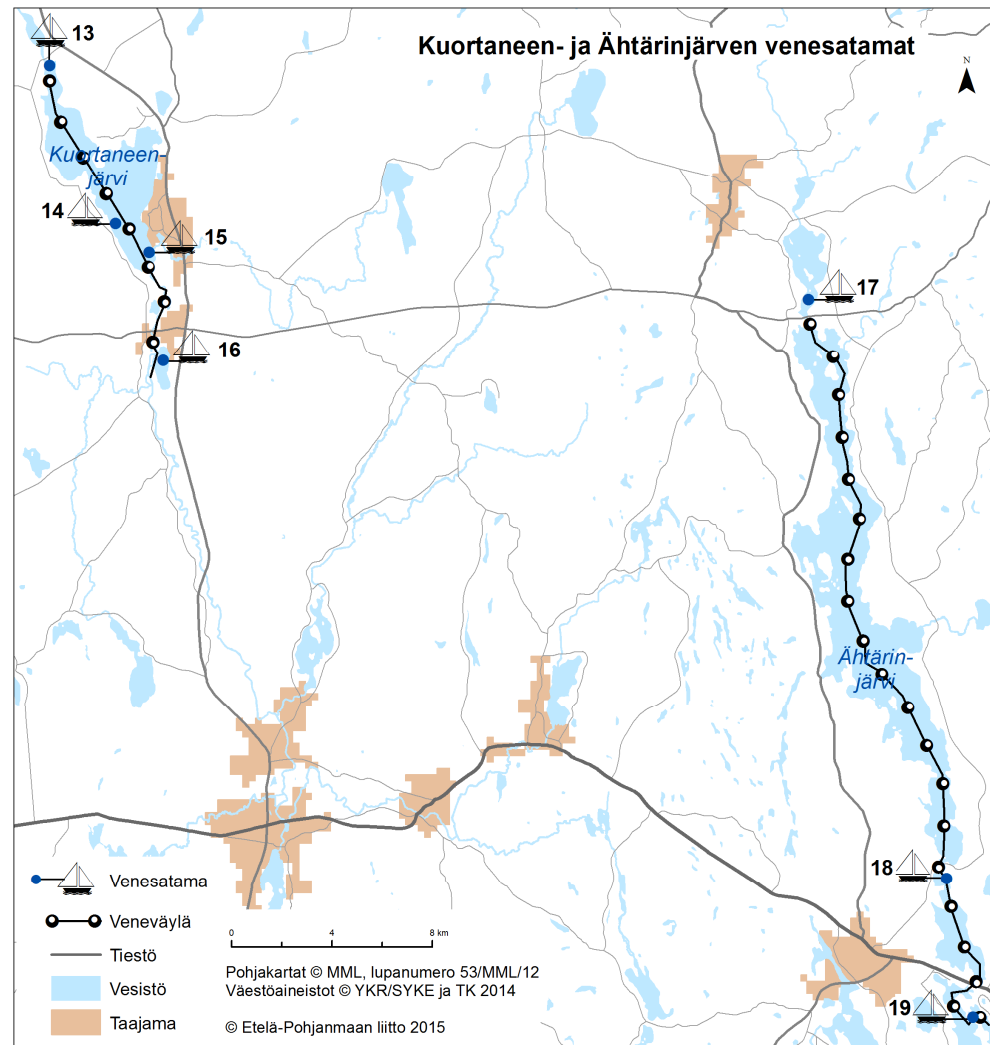
Haukkalan satama sijaitsee Alajärven kaupungin alueella Lappajärven kaakkoisosassa. Satama on saavutettavissa paikallistieltä. Satamassa ei ole varsinaista kiinnityslaituria, vaan pystypaalut. Alueella ei ole muita palveluja. Satamassa oli kuvaushetkellä runsaasti veneitä. Sataman yleiskunto on hyvä. Haukkala voidaan luokitella retkisatamaksi.

Kuva 13. Haukkalan satama.

2.3 Kuortaneenjärven ja Ähtärinjärven satamat

Kuva 14. Kuortaneen- ja Ähtärinjärven venesatamat. (Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2005).

Taulukko 2. Kuortaneen- ja Ähtärinjärven venestamat. (Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2005)

Numero	Sataman nimi	Järvi	Kunta
13	Salmi	Kuortaneenjärvi	Kuortane
14	Länsiranta	Kuortaneenjärvi	Kuortane
15	Kirkonkylä	Kuortaneenjärvi	Kuortane
16	Kuharanta	Kuortaneenjärvi	Kuortane
17	Suninsalmi	Ähtärinjärvi	Lehtimäki
18	Ähtärinsalmi	Ähtärinjärvi	Ähtäri
19	Mekkoranta	Ähtärinjärvi	Ähtäri

Kuortaneenjärvi kuuluu Lapuanjoen vesistöön, ollen sen suurin järvi. Järven pinta-ala on 14,9 km², se on maakunnan järvistä viidenneksi suurin. Järven keskisyvyys on 3,3 metriä ja suurin syvyys 16 metriä. Ähtärinjärvi on Kokemäenjoen vesistön suurimpia latvajärviä. Järvi on muodoltaan pitkä ja kapea. Ähtärinjärven pinta-ala on 39,9 km². Ähtärinjärven keskisyvyys on 5,2 metriä ja suurin syvyys 27 metriä.⁴

13. Salmi (Kuortaneenjärvi)

Salmin satama sijaitsee Kuortaneenjärven pohjoispäässä. Satama on hyvin saavutettavissa kantatieltä 66. Sataman rakenteen koostuvat betonisesta rannan suuntaisesta laiturista, jossa on poijuilla erotetut venepaikat. Laiturin vieressä on matonpesupiste ja pieni hiekkaranta. Satamassa ei ollut kuvaushetkellä veneitä. Sataman yleiskunto on tyydyttävä. Salmi voidaan luokitella vieraslaituriksi.

⁴ www.jarviwiki.fi

Kuva 15. Salmin satama Kuortaneella.

14. Länsiranta (Kuortaneenjärvi)

Länsirannan satamassa sijaitsee nimensä mukaisesti Kuortaneenjärven länsirannalla. Satama on hyvin saavutettavissa tieltä 6991. Rakenteet koostuvat betonisesta laiturista, jossa on noin 10 venepaikkaa ja veneenlaskupaikasta. Satamassa on myös erillinen laituri kalastusproumulle. Laituri ja poijut olivat hyväkuntoisia. Kuvaushetkellä satamassa oli kolme venettä. Alueella on myös kierrätyspiste. Länsiranta voidaan luokitella retkisatamaksi.

Kuva 16. Länsirannan satama.

15. Kirkonkylä (Kuortaneenjärvi)

Kuortaneen kirkonkylän satama sijaitsee keskustaajaman eteläpuolella Kaarankajoen suulla. Satamassa on paaluista tehdyt rannan suuntaiset laiturirakenteet ja paalukiinnitys. Paikalla oli kuvaushetkellä noin kymmenen venettä. Venepaikkoja on melko paljon. Sataman yleiskunto on tyydyttävä. Satamassa ei ole palveluja. Kirkonkylän satama voidaan luokitella retkisatamaksi.

Kuva 17. Kuortaneen kirkonkylän satama.

16. Kuharanta (Kuortaneenjärvi)

Kuharannan satama sijaitsee Kuortaneenjärven yläpuolisessa Kuhajärvessä. Kuhajärveltä on pääsy Kuortaneenjärvelle Lapuanjokea pitkin. Jokiosuus on pituudeltaan vajaa neljä kilometriä. Satama on hyvin saavutettavissa kantatieltä 66. Sataman rakenteet koostuvat heikkokuntoisesta puurakenteisesta laiturista ja betonisesta veneenlaskupaikasta. Kuvaushetkellä paikalla oli kolme venettä. Sataman yleiskunto on välttävä. Satama välittömässä läheisyydessä sijaitsee golf -kenttä ja sen palvelut, joita myös veneilijät voivat hyödyntää. Kuharanta voidaan luokitella retkisatamaksi.

Kuva 18. Kuharannan satama.

17. Suninsalmi (Ähtärinjärvi)

Satama sijaitsee Ähtärinjärven pohjoispäässä, paikassa jossa tie 697 ylittää järven Suninsalmen kohdalta. Satamassa on hyväkuntoinen puulaituri ja sen yleiskunto on muutenkin hyvä. Satamassa oli kuvaushetkellä paljon veneitä, mm. pelastuslaitoksen vene. Satamarakenteisiin kuuluu myös veneenlaskupaikka. Sataman palveluihin kuuluu kahvila, minigolf -rata ja uimaranta. Suninsalmi voidaan luokitella kotisatamaksi.

Kuva 19. Suninsalmen satama.

18. Ähtärinsalmi (Ähtärinjärvi)

Ähtärinsalmen satama sijaitsee Ähtärinjärven eteläpäässä Väliveden ja Ähtärinjärven yhdistävässä salmessa. Satamaan on matkaa Ähtärin keskustasta ja valtatieltä 18 noin neljä kilometriä. Satamassa ei ole kiinteitä laiturirakenteita, eikä palveluja. Siitä huolimatta satamassa oli kuvaushetkellä paljon veneitä, jotka olivat rannasta paalukiinnityksessä. Sataman yleiskunto oli kuitenkin tyydyttävä. Satamarakenteiden parantamista olisi syytä harkita alueen runsaan venekannan vuoksi. Ähtärinsalmi voidaan luokitella retkisatamaksi.

Kuva 20. Ähtärinsalmi.

19. Mekkoranta (Hankavesi)

Mekkorannan satama sijaitsee Moksunniemessä noin seitsemän kilometriä Ähtärin keskustasta. Satama on hyvin saavutettavissa valtatieltä 18. Sataman yhteydessä on Ähtärin leirintäalue ja eläinpuiston, joiden palvelut ovat käytettävissä. Vesiyhteys Hankavedeltä Ähtärinjärveen on hyvä, koska molempien järvien vesipinnat ovat samalla tasolla. Satamassa on hyvät laiturirakenteet ja paljon veneitä. Sataman yleiskunto on kiitettävä. Mekkoranta voidaan luokitella vieraslaituriksi.

Kuva 21. Mekkorannan satama.

2.4 Yhteenveto satamista

Selvitettyjen maakuntakaavan venesatamien kunto vaihteli paljon. Osa satamista oli rannoilta rehevöityneitä ja puurakenteet olivat lahoja, osa oli luonnonsatamia ja veneenlaskupaikkoja. Osa selvityksen satamista oli havaintojen perusteella sekä kotisatama- että käyntisatamakäytössä, osa ainoastaan jompaakumpaa edellisistä. Lisäksi satamissa ei ollut juuri lainkaan ohjeita tai rajoituksia rantautumisesta. Vesiliikenteen määrä järvissä lienee niin vähäistä ja satamapaikkoja niin runsaasti veneisiin nähden, etteivät rajoitukset tai tarkka valvonta ole tarpeellisia. Käytännössä satamatoiminta oli monissa tarkastelluista satamista olematonta ja satamien kunnossapito oli jäänyt vähälle.

Parhaassa kunnossa olivat ne satamat, joiden yhteydessä oli veneilyä tukevia toimintoja, kuten leirintäalue. Myös erillään yhdyskuntarakenteesta oli vilkkaita ja hyvin hoidettuja satamia. Jos satamatoiminta on vilkasta ja sillä on seudullista merkitystä matkailulle ja virkistystoiminnalle, silloin sataman kehittämistä tulee ohjata myös maakunta-kaavoituksen avulla.

Satamien tulevaisuuden kannalta oleellista on sijaintikuntien ja veneharrastajien yhteistyö. Kunnilta ja satamien käyttäjiltä on oleellista selvittää heidän kantansa alueellaan sijaitsevien satamien tarpeellisuudesta ja merkityksestä virkistyskäytössä ja liikkumisessa. Maakuntakaavaan merkitään ylläpidettävät ja kehitettävät satamat. Merkintä osoittaa, että satama on valittu seudullisena satamana osaksi maakuuntakaavaa. Merkintä ja suunnittelumääräys osoittavat sataman ylläpitämisen ja kehittäminen tarpeen. Seudullisuus edellyttää korkeatasoisia satamarakenteita ja sataman kokoon nähden oikein mitoitettuja palveluja.

Selvityksen perusteella seudullisesti merkittäviksi satamiksi voidaan määritellä Sillankorva (Evijärvi), Vanhalanranta (Lappajärvi), Katajalahti (Lappajärvi), Suninsalmi (Ähtärinjärvi) ja Mekkoranta (Ähtärinjärvi).

3. Lentoasemat ja lentopaikat

3.1 Yleistä lentoasemista ja -paikoista

Ilmailulain 75§ mukaan **Lentoasemalla** tarkoitetaan lentopaikkaa, jossa lentotiedotuspalvelu, hälytyspalvelu, ilmaliikenteen neuvontapalvelu ja lennonjohtopalvelu on pysyvästi järjestetty. Lentopaikka on säännöllistä lentoliikennettä varten rakennettu alue, jota käytetään ilma-alusten lentoonlähtöön ja laskuun. Lentoasemalla on erilaisia palveluita lentoliikennettä varten. Suomessa oli Wikipedian tietojen mukaan vuonna 2015 yhteensä 27 lentoasemaa.⁵

Lentoasemia on olemassa matkustaja-, ja rahtiliikennettä, siviili-ilmailua ja sotilaskäyttöä varten. Lentoasemat jaetaan alueellisiin ja kansainvälisiin sen mukaan, tapahtuuko kentältä valtioiden välisiä lentoja. Lentoaseman on myös täytettävä useita kriteerejä mm. lennonjohdosta ja kiitoteiden pituuksista saavuttaakseen kansainvälisen lentoaseman statuksen. Lentoasema koostuu useasta eri osa-alueesta. Osa-alueet riippuvat lentokentän käyttötarkoituksesta.

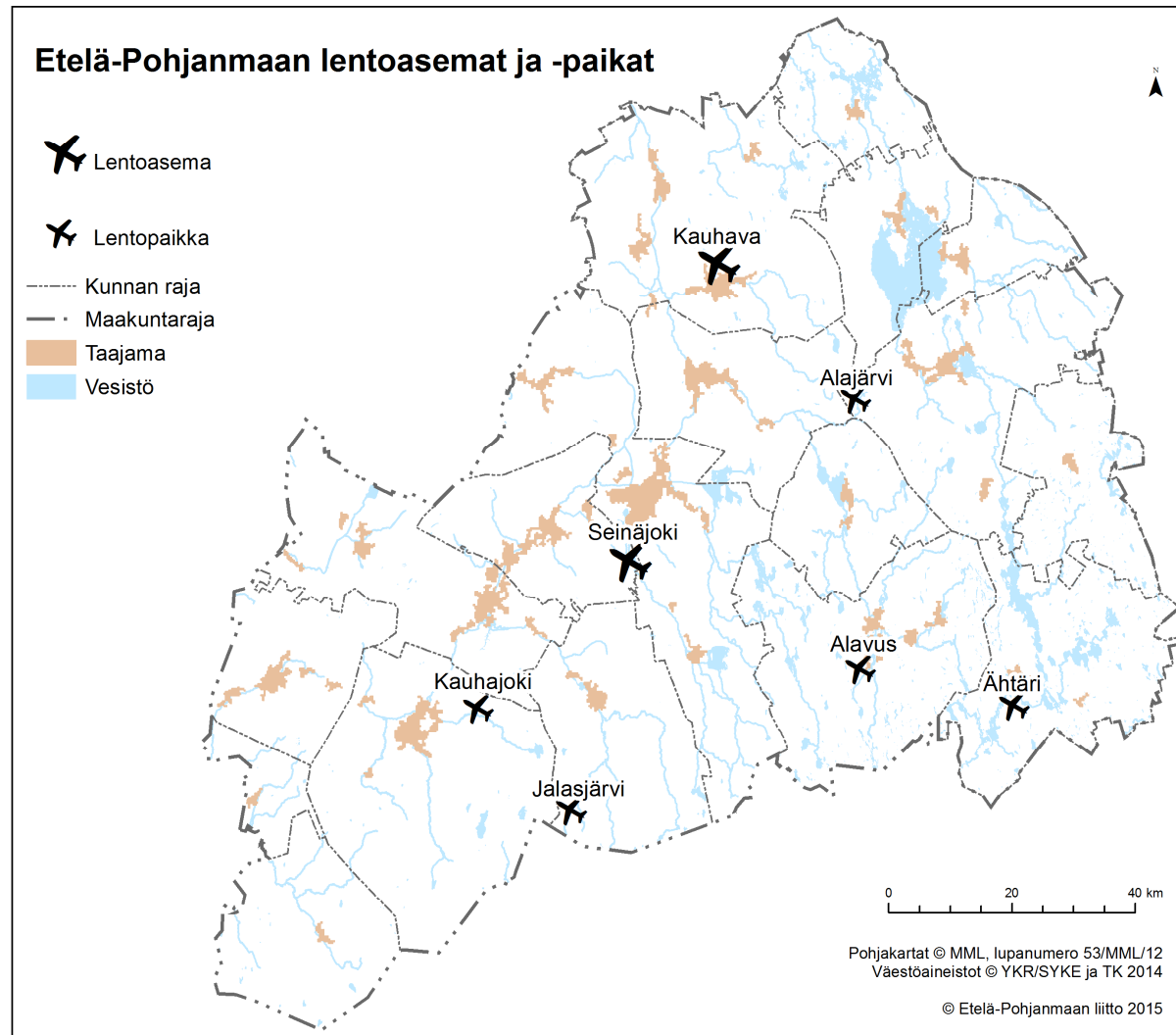
Lentopaikka on tilapäisessä lentotoiminnassa käytetty laskeutumis-, lentoonlähtö- ja tankkauspaikka. Suomessa on hieman alle 60 virallista lentopaikkaa tai pienlentokenttää. Tämän lisäksi on monia peltokenttiä ja kevytlentopaikkoja.

⁵ http://fi.wikipedia.org/wiki/Suomen_lentoasemat_ja_paikat (luettu 7.4.2015).

3.2 Etelä-Pohjanmaan lentoasemat ja -paikat

Etelä-Pohjanmaalla on yksi lentoasema ja viisi lentopaikkaa (kuva 3). Seinäjoen lentoasema sijaitsee Ilmajoen Renkonharjulla. Asemalta ei ole tällä hetkellä reittiliikennettä. Asemalta lennetään lähinnä lomalentoja keväällä ja syksyllä. Etelä-Pohjanmaan tilanne on lentotoiminnan osalta haastava, sillä Seinäjoen lentoaseman hiljentymisen lisäksi Kauhavan lentosotakoulun lentoasemalla puolustusvoimien lentotoiminta päättyi 30.12.2014. Seinäjoen lentoaseman reittiliikenne edellyttäisi julkista tukea, sillä matkustajamäärät ovat olleet alhaisia. Junaliikenne on Seinäjoen seudulla hyvin kilpailukykyinen lentoliikenteen suhteen.

Lentoasemia vähäisempiä lentopaikkoja Etelä-Pohjanmaan maakunnassa on viisi. Lentopaikat on tarkoitettu kevyeen tilapäiseen lentotoimintaan ja harrasteilmailuun. Näistä kolme on merkitty maakuntakaavaan: Kauhajoki, Alavus ja Alajärven Menkijärvi. Lisäksi Jalasjärvellä ja Ähtärissä on kevytlentopaikat. Tässä raportissa olevat tiedot lentopaikkojen rakenteista ja käytöstä on saatu Ilmailuliiton hallinnoimasta lentopaikat -palvelusta (www.lentopaikat.fi).

Kuva 3. Etelä-Pohjanmaan lentoasemat ja -paikat.

3.2.1 Seinäjoen lentoasema, Ilmajoki

Seinäjoen lentoasemaa ylläpitää Rengonharjusäätiö. Reittiliikennettä ei tällä hetkellä ole. Lomalentoja lennetään sekä syksyllä että keväällä. Lentoaseman infrastruktuuri ja kiitotie mahdollistavat mittavan lentotoiminnan. Seinäjoen lentoasemalle on tehty suunnitelmia logistiikan kehittämisestä. Seinäjoen lentoasemalla on palvelut ja infrastruktuuri kunnossa lentotoiminnalle. Seinäjoen lentoasemaa pyritään kehittämään erikoistumisen kautta. Lentoasema on merkitty maakuntakaavaan.

3.2.2 Kauhavan lentoasema/lentopaikka

Kauhavalla lähes 100 vuotta toimineen Lentosotakoulun toiminnot päättyivät 30.12.2014. Kentältä poistettiin tässä yhteydessä kaikki lentoasemavarustus. Kentän tulevaisuus on epävarma, mutta yhtenä mahdollisena vaihtoehtona on kentän säilyminen lentopaikkana. Tässä vaiheessa ei voida myöskään sulkea pois lentoasematoimintojen uudelleen käynnistämistä. Lentoasema on merkitty voimassa olevaan maakuntakaavaan.

3.2.3. Alavuden lentopaikka

Alavuden kenttä on painottunut hyppytoimintaan. Kenttä sijoittuu noin kolme kilometriä Alavuden keskustasta etelään. Kenttää käyttävät lentopaikkapalvelun tietojen mukaan yleisilmailijat, lennokkiharrastajat ja Alavuden Ilmailukerho. Kentällä on kaksi lentokonehallia, joista vanhempi on puoliavoin ja sinne mahtuu 1-2 konetta. Uudempaan halliin koneita mahtuu neljä. Kentän platalla on tilaa 4-5 moottorikoneelle tai 2-3 moottoripurjelentokoneelle. Kentällä on myös tankkauspiste. Kentän yhteydessä on uusi ja hyvin varusteltu kerhorakennus. Kiitotie ja platta on rakennettu sekä päällystetty uudestaan 2013. Kenttä on merkitty maakuntakaavaan.

3.2.4. Ilvesjoen kevytlentopaikka, Jalasjärvi

Ilvesjoen kevytlentopaikka sijaitsee noin 20 kilometriä Jalasjärven kunnan keskustasta etelään, Ilvesjoen kylällä. Kenttä on suunniteltu ultrakevyeen lentotoimintaan. Kenttä on öljysorapäällysteinen. Kiitotien pidennys on ollut suunnitella. Kenttää ei ole merkitty maakuntakaavaan.

3.2.5. Kauhajoen lentopaikka

Kauhajoen lentopaikka sijaitsee tien 672 vieressä, noin 15 kilometriä Kauhajoen keskustasta länteen. Kentällä on suurehko kiitotie, joka on hyvässä kunnossa, eikä reunaesteitä ole. Rullaustie ja kiitotie on asfaltoitu 2009, joten ne ovat hyvässä kunnossa. Kenttä toimii Air Pilot ry:n kotikenttänä sekä Etelä-Pohjanmaan riippu- ja varjoliitäjien tukikohtana. Kentällä on vilkasta toimintaa varsinkin viikonloppuisin. Kenttä on merkitty maakuntakaavaan.

3.2.6. Menkijärven lentopaikka, Alajärvi

Kenttä sijaitsee Alajärven Menkijärven kylässä. Kentälle on matkaa sekä Kuortaneelta että Alajärveltä noin 20 km. Kenttä on hyvin saavutettavissa tieltä 711. Menkijärven kenttä on lentopaikat.fi -palvelun tietojen mukaan kohtalaisen vilkas lentopaikka. Lentopaikka on ollut keväisin myös puolustusvoimien käytössä. Kauhavan ilmasotakoulun lakauttamisen vuoksi puolustusvoimien käyttötarkoitus kentällä saattaa muuttua. Kentällä toimivat Alajärven Ilmailukerho, Järviseudun Lentokerho, Vaasan lentokerho ja Etelä-Pohjanmaan Ilmailukerho. Kentän pääkiitotie on hyvässä kunnossa, rullaustiellä on pinnan murtumia ja irtohiekkaa ja -kiviä. Vanha kiitotie on pääsääntöisesti hinauskoneiden laskeutumiseen sekä varalaskupaikkana purjekoneille. Kiitotien pinta on murtunut (öljysora) ja ajoittain esiintyy myös kuoppia. Lentopaikka on merkitty maakuntakaavaan.

3.2.6. Ähtärin kevytlentopaikka

Karhukankaan kevytlentopaikka sijaitsee noin 10 kilometriä Ähtärin keskustasta etelään. Kenttä on saanut virallisen kevytlentopaikka statuksen 2011. Kentän kunto on hyvä, sillä se on asfaltoitu vuonna 2011. Kentällä toimii Ähtärin ilmailijat ry. Toiminta on aktiivista. Kenttää ei ole merkitty maakuntakaavaan.

3.3 Lentotoiminnan tulevaisuuden arviointia

Lentoliikenteen kehitys Suomessa ja globaalisti on murroksessa. Tämä on heijastunut muun muassa vaikeuksina ylläpitää säännöllistä reittiliikennettä niin kutsuilla maakuntakentiltä, mukaan lukien Seinäjoki. Pitkien etäisyyksien ja vaikeiden liikenneolosuhteiden maissa, kuten Suomessa, lentoliikenne tulisi nähdä myös perusliikennepalveluna. Tällöin sitä ei saisi jättää pelkästään markkinaehtoisen kehityksen varaan.

Voidaan kysyä, jääkö Etelä-Pohjanmaan lentokenttien tulevaisuus pelkästään harrasteilmailun lentopaikkojen varaan, vai voidaanko maakunnassa kehittää myös säännöllistä reittiliikennettä ja charterlentoja. Vuonna 2013 laaditun Seinäjoen lentoaseman kehittämisstrategian mukaan asema profiloituu läntisen Suomen vapaa-ajan matkustusta palvelevaksi kentäksi ja aluetta kehitetään monipuoliseksi logistiikan ja liiketoiminnan keskuksiksi. Tavoitteena on avata myös uusia lentoreittejä, joskin Helsingin reitin uudelleen avaaminen ei ole enää todennäköistä⁶. Seinäjoen kentän osalta onkin syytä varautua siihen, että se säilyy myös tulevaisuudessa lentoasematasoisena.

⁶ Seinäjoen lentoasema 2020. Visio ja Strategia 2013-2020. (http://www.epliiitto.fi/upload/files/Seina_776_joen_lentoasema_2020.pdf).

Kauhavan kentän nykytilanne on se, että lentoasema saattaa muuttua lentopaikaksi tai poistua käytöstä kokonaan. Kauhavan osalta ei ole olemassa valmiita suunnitelmia, joten toistaiseksi varaudutaan myös lentoasematasoiseen toimintaan. Tällöin on huomioitava sekä Kauhavan, että Seinäjoen kenttien osalta tarvittavat melualueet ja muut muuta maankäyttöä rajoittavat tekijät.

Lentopaikoista Alavus, Kauhajoki ja Alajärven Menkijärvi ovat aktiivisessa käytössä ja rakenteiltaan hyvätasoisia. Nämä lentopaikat tulee huomioida myös muussa maankäytössä. Ähtärin ja Jalasjärven Ilvesjoen kevytlentopaikoilla näyttäisi olevan lähinnä paikallista merkitystä.

ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO
REGIONAL COUNCIL OF SOUTH OSTROBOTHNIA

WWW.EPLIITTO.FI

